

– Իզուր ախորժակների դի փչացրեք, ես եկել եմ ձեզ հրաւիրելու մեր տունը:

– Երեւի երեցկինը մի լաւ բան պատրաստած կը լինի նախաճաշիկի համար, – ժպտալով հարցրեց վարժապետը:

– Եթէ լաւ չլինի, վատ էլ չի լինի, – պատասխանեց քահանան նոյնպէս ժպտալով:

– Անպատճառ լաւը կը լինի. ես հրաժարուում եմ իմ ունեցածը սեղանի վրայ դնել. թող մնայ. այսօր իմ ճաշը դրանցով արդէն կարելի է պատրաստ համարել:

Որքան փոխուել էր նա, որքան մեղմացել էր նրա բնաւորութիւնը, որքան քաղցրութեամբ էր վարուում այդ մարդկանց հետ: Ես միշտ համարում էի նրան խստասիրտ, անհամբեր, կամակոր եւ բռնասեր մի անձնաւորութիւն: Բայց այժմ ներկայանում էր նա որպէս գիւղացու սրտի, հոգու, զգացմունքների մարմնացած մի արտայայտութիւն, որ, նրանից ծագելով, գիտեր նրան սիրելի լինել:

Սուրճից յետոյ մենք ամենքս դիմեցինք տեր հօր տունը: Արեւը նոր էր սկսել ծագել. նրա արշալոյսը ակելի գեղեցիկ էր, քան երեկոյեան վերջալոյսը: Փոշիանման նուրբ մառախուղը վեր էր բարձրանում ցօղազարդ բուսականութեան վրայից, եւ ամբողջ շրջակայքը եփ էր գալիս, գոլորշիանում էր: Աղջիկները, ջրի սափորները ուսներին, վերադառնում էին մերձկայ աղբիւրից: Վաղորդեան թեթեւ ցուրտը տոնել էր նրանց թշերին թեթեւ կարմրութիւն: Ծերունիները, նստած կտուրների վրայ, տաքանում էին առաջին ճառագայթներով եւ նայում էին դէպի ծովը, որ այդ րոպէում մի արծաթեայ մեծ ակսէի նմանութիւն էր ստացել: Ուշացած, ետ ընկած երիտասարդները շտապում էին լծել արօրը կամ գութանը: Հնձաւորի մանգաղի փայլը շողշողում էր հեռոյց: Տաւարների նախիրը, ձիաների երամակը վաղուց էին դուրս քշել, իսկ ոչխարների հօտերը դեռ նոր քաղում էին թարմ ծաղիկները կանաչ խոտերի հետ: Գեղեցիկ էր գիւղական առաւօտը, խաղաղ, երջանիկ գիւղացու առաւօտը, որի քրտինքը վաղորդեան ցօղի հետ ոռոգում էր դաշտերը, որի վաստակը չէր հարստահարում, որի զաւակները ամբողջ տարի ուտելու հաց ունեին եւ տաք բնակարան:

Որ կողմից եւ անց էինք կենում, կտուրների վրայ նստած մարդիկ խմբով ոտքի էին կանգնում եւ գլուխ էին տալիս: Այդ պատիւը վերաբերում էր, ի հարկէ, գլխաւորապէս տեր հօրը, ռեսին եւ վարժապետին, որոնք գիւղացիներից հաւասար յարգանք էին վայելում: Խրճիթների երդիկներից ծուխը